

KESKKONNAAMET

Kohaliku omavalituse jäätmekava koostamise juhendmaterjal

2014 Tallinn

Sissejuhatus

Jäätmeseaduses §39 lõikes 3 ja § 42 lõikes 2 on kirjas kohaliku omavalitsuse jäätmekava sisu. Käesolevas juhendis anname soovitusi jäätmekava ülesehituse osas ning selgitusi jäätmeseaduse §39 lõikes 3 ning § 42 lõikes 2 nimetatud punktide osas. Juhendmaterjali koostamisel on aluseks võetud Euroopa Komisjoni Keskkonna peadirektoraadi poolt välja antud metoodiline juhend „Jäätmekava koostamise metoodiline juhend“ 2003¹ ja 2012².

Jäätmekava ülesehitus

Jäätmeseaduse § 39 lõike 2 kohaselt käsitletakse kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavas:

1. jäätmehoolduse olukorda;
2. eesmärgi jäätmehoolduse korraldamise ja tõhustamise osas;
3. meetmeid/tegevusi eesmärkide saavutamiseks.

Jäätmekava ülesehituseks puudub kindel mudel, kuid kava ülesehituses oleks siiski soovitatav kasutada võtmeelementidena kolme osa:

1. Hetkeolukorra kirjeldus;
2. Planeerimine, eesmärkide seadmine;
3. Tegevuskava planeeritavad tegevuste elluviimiseks.

Kui riigi jäätmekava on pigem strateegiline dokument, siis kohaliku omavalitsuse jäätmekava peab olema enam suunatud tegevustele ning sisaldama muuhulgas kindlasti ka tegevuskava olemasolevate kogumissüsteemide, jäätmekäitluskohtade üksikasjalikke kirjeldusi.

¹ Juhendmaterjal jäätmekava koostamiseks (2003, eesti keeles):
http://ec.europa.eu/environment/waste/plans/pdf/wasteguide_final_et.pdf

² Juhendmaterjal jäätmekava koostamiseks (2012, inglise keeles)
http://ec.europa.eu/environment/waste/plans/pdf/2012_guidance_note.pdf

Kehtivast seadusandlusest tulenevad nõuded

Jäätmeseaduse § 39 lõike 3 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse jäätmekava sisaldama:

- 1) andmeid kavaga hõlmatud territooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse ja päritolu kohta ning hinnangut jäätmevoogude arengule tulevikus;
- 2) olemasolevate jäätmete kogumissüsteemide kirjeldust ning ülevaadet suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest;
- 3) ülevaadet vanaõli, ohtlike jäätmete ja muude jäätmevoogude, mille kohta on Euroopa Liidu tasandil kehtestatud eraldi regulatsioon, käitlemisest;
- 4) uute kogumissüsteemide, olemasolevate jäätmerajatiste sulgemise, täiendavate jäätmerajatiste infrastruktuuri ja sellega seotud investeeringute vajaduse hinnangut;
- 5) täiendava jäätmerajatiste infrastruktuuri loomise vajaduse korral andmeid tulevaste kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatiste asukoha ning nende võimsuse kohta;
- 6) üldise jäätmekäitluspoliitika kirjeldust, sealhulgas kavandatavate jäätmekäitlustehnoloogiate ja -meetodite või poliitika ülevaadet nende jäätmete osas, mille käitlemiseks on vaja võtta erimeetmeid;
- 7) jäätmekäitlusega seotud organisatsiooniliste aspektide ülevaadet, sealhulgas jäätmekäitlusega tegelevate avalik-õiguslike ja eraõiguslike isikute vahelise vastutuse jaotuse kirjeldust;
- 8) üldsusele või kindlale tarbijarühmale suunatud teadvustamis- ja teavitamiskampaaniate kasutamise ülevaadet;
- 9) andmeid minevikus saastunud jäätme kõrvaldamiskohtade ning nende korrastamiseks võetavate meetmete kohta;
- 10) valdkonna arengukava ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava rakendamisest keskkonnale avalduva mõju kirjeldust.

Lisaks eeltoodule peab jäätmeseaduse § 42 lõike 2 kohaselt kohaliku omavalitsuse jäätmekava sisaldama:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamist tema haldusterritooriumil, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna või piirkondade määramist;
- 2) jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa;
- 3) jäätmehoolduse rahastamist.

Jäätmekava soovituslik ülesehitus

Sisukord

JÄÄTMEKAVA ÜLESEHITUS	2
SISSEJUHATUS	5
1.1. JÄÄTMEHOOLDUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED (§ 39 LG 3 P 6)	5
1.2. JÄÄTMEKAVA RAKENDAMISE MÕJU KESKKONNALE (§ 39 LG 3 P 10)	5
HETKEOLUKORRA KIRJELDUS	5
2.1. TEKKIVATE JÄÄTMETE KOGUSED LIIKIDE JA PÄRITOLU KAUPA (§ 39 LG 3 P 1, § 39 LG 3 P 3)	5
2.2. JÄÄTMETE KOGUMINE JA KÄITLUS (§ 39 LG 3 P 2, § 39 LG 3 P 3)	7
2.3. JÄÄTMEAJANDUSE KORRALDAMINE (§ 39 LG 3 P 7) JA RAHASTAMINE (§ 42 LG 2 P 3)	8
2.4. ANDMED SULETUD PRÜGILATE NING JÄÄKREOSTUSOBJEKTIDE KOHTA (§ 39 LG 3 P 9)	8
2.5. HINNANG EELMISE JÄÄTMEKAVA RAAMES SEATUD EESMÄRKIDE TÄITMISELE	8
PLANEERIMINE	9
3.1. HINNANG JÄÄTMEVOOGUDE ARENGULE TULEVIKUS (§ 39 LG 3 P 1)	9
3.2. EESMÄRKIDE SEADMINE	9
TEGEVUSKAVA	10
4.1. KOGUMISSÜSTEEMIDE VALIK (§ 39 LG 3 P 4)	11
4.2. KOHALIKU OMAVALITSUSE ÜKSUSE KORRALDATAVA JÄÄTMEVEO ARENDAMINE, SEALHULGAS KORRALDATUD JÄÄTMEVEO PIIRKONNA MÄÄRAMINE (§ 42 LG 2 P 1)	11
4.3. VAJALIKE JÄÄTMEHOOLDUSRAJATISTE KINDLAKSMÄÄRAMINE (§ 39 LG 3 P 5)	12
4.4. JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE JA SORTIMISE ARENDAMINE KOOS TÄHTAEGADEGA KONKREETSETE JÄÄTMELIIKIDE KAUPA (§ 42 LG 2 P 2)	12
4.5. TEAVITUSKAMPAANIAD (§ 39 LG 3 P 8)	13
4.5. JÄÄTMEHOOLDUSE RAHASTAMINE (§ 42 LG 2 P 3)	13

Sissejuhatus

1.1. Jäätmehoolduse õiguslikud alused (§ 39 lg 3 p 6)

Jäätmekavas tuleb anda ülevaade kehtivast jäätmealasest seadusandlusest ning kohaliku omavalitsuse jäätmehooldust reguleerivatest õigusaktidest. Samuti on vajalik tuua välja seosed jäätmehooldust suunavate arengudokumentidega.

- 1.1.1. Jäätmealased õigusaktid
- 1.1.2. Jäätmehoolduse põhimõtted
- 1.1.3. Riigi eesmärgid jäätmehoolduses
- 1.1.4. Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast tulenevad nõuded

1.2. Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale (§ 39 lg 3 p 10)

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (lühend - KeHJS) § 33 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustuslik kui planeerimisdokument koostatakse selle alusel kavandatakse KeHJS seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust või kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes KeHJS seaduse § 6 lõigetes 2–4 sätestatust.³

Hetkeolukorra kirjeldus

2.1. Tekkivate jäätmete kogused liikide ja päritolu kaupa (§ 39 lg 3 p 1, § 39 lg 3 p 3)

Jäätmekavas tuleb kaardistada hetkeolukord. Selleks on vaja koguda kokku andmed kohaliku omavalitsuse territooriumil tekkivate jäätmete kohta jäätmetekitajate ning jäätmeliikide kaupa ning andmete alusel kaardistada suurimaid koguseid ning ohtlikumaid jäätmeid tekitavad jäätmetekitajad.

Samuti on vajalik esitada jäätmekogused, mis läbivad erinevad protsessid (tekitamine, kogumine, vedu, sortimine, töötlemine ja kõrvaldamine). Teisisõnu tuleb välja tuua, kui suured kogused tekivad, kus tekivad, kes tekitab ning kus ja kuidas tekkinud jäätmeid käiedeltakse.

Ülevaate võib jagada kaheks eraldi osaks:

- 2.1.1. tekkivate jäätmete kogused liigiti (nt. olmejäätmed, ohtlikud jäätmed (vanaõli), pakendijäätmed, biolagunevad jäätmed, ehitus- ja lammutusjäätmed jne.).

- 2.1.2. tekkivate jäätmete kogused tekitajate kaupa (nt. majapidamised (korrusmajad, eramajad), munitsipaalteenused, tööstusettevõtted, põllumajandus/metsandus, institutsioonid, kaubandus/äri ja bürood, ehitus- ja lammutusplatsid, elektrijaamad, kaevandused, reovee puhastusseadmed)

Jäätmekavas tuleb piirkonna kohta, mida kava hõlmab, tuua välja **jäätmete liigiti kogumine arvudes**. See tähendab, et tuleb välja tuua, kui palju on kogutud ohtlikke jäätmeid, pakendijäätmeid, biolagunevaid jäätmeid, ehitus- ja lammutusjäätmeid, elektri- ja elektroonikajäätmeid ning akusid ja patareisid ning analüüsida saadud näitajaid.

Oluline on tuua välja kui suur osa (%) olmejäätmetest on liigiti kogutud.

$$\text{Liigiti kogutud olmejäätmete osakaal} = \frac{\text{liigiti kogutud jäätmed (B)} \times 100}{\text{kogu jäätmete (A)}} (\%)$$

A- kogu jäätmete. Liita kokku kõik olmejäätmed (koodiga 20)+ pakendijäätmed (koodiga 15)
B- liigiti kogutud jäätmed. Liita kokku liigiti kogutud pakendid + liigiti kogutud olmejäätmed (siia ei kuulu segaolmejäätmed).

Samuti tuleb välja tuua kui suure osa (%) iga grupp liigiti kogutud olmejäätmetest moodustab, jäätmete nimetuse kaupa (biolagunevad jäätmed, klaas, paber ja kartong, suurjäätmed, akud ja patareid, tekstiilijäätmed, elektroonika, ohtlikud jäätmed, pakendid).

Näide biolagunevate jäätmete osakaalu arvutamiseks:

$$\text{Liigiti kogutud biojäätmete osakaal} = \frac{\text{Liigiti kogutud biojäätmed (A)} \times 100}{\text{Liigiti kogutud jäätmed (B)}} (\%)$$

A- liigiti kogutud biolagunevad jäätmed.

B- liigiti kogutud jäätmed. Liita kokku liigiti kogutud pakendid + liigiti kogutud olmejäätmed (siia ei kuulu segaolmejäätmed)

Sarnaselt olmejäätmetele tuleb tuua ka välja kui suur osa **ehitus- ja lammutusjäätmetest on liigiti kogutud**.

Lisaks eelpool toodule tuleb arvutada välja, **kui palju on tekitatud/ära antud olmejäätmetest piirkonnas liigiti kogutud**, jäätmete nimetuse kaupa ehk paber ja kartong, metallid, plastid, klaas, biojäätmed, puit, tekstiil, akud, elektri- ja elektroonikajäätmeid.

Näide paberi ja kartongi tekkekoguse arvutamiseks:

$$\text{Tekkinud paber – ja papijäätmed} \\ = \text{Liigiti kogutud paber ja kartong} + \text{segaolmejäätmetes olev papp ja kartong}^3$$

$$\text{Tekkinud paberi – ja papijäätmed} = \frac{\text{Liigiti kogutud paber ja papp} \times 100}{\text{tekitatud, ära antud jäätmed}} (\%)$$

Andmed jäätmete kogumise kohta saab KOV'i täpsusega [jäätmearuandluse infosüsteemist](#).

2.2. Jäätmete kogumine ja käitlus (§ 39 lg 3 p 2, § 39 lg 3 p 3)

Tuleb kirjeldada praegust jäätmete kogumissüsteemi ja käitluskohti, saamaks ülevaade kogutud ja töödeldud jäätmevoogudest. Kirjeldus loob aluse nende kohtade kindlakstegemisel, mis vajaksid parandamist.

Kirjelduses peaksid olema kõigi jäätmevoogude kogumissüsteemid ja kogumise eest vastutava osapooled. See on eriti asjaomane nende jäätmevoogude puhul, mille kogumise ja/või ringlussevõtu/taaskasutuse eesmärgid on kehtestatud jäätmeseaduses, selle alamaktides ning riigi jäätmekavas.

Ülevaate võib jagada kaheks:

2.2.1. Liitumine kogumissüsteemidega (sh. hajaasustus, kortermajad, vabaturg)

2.2.2. Kirjeldada kogumis- ning käitlussüsteemid alltoodud jäätmeliikide kaupa

- a) Olmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- b) Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem (sh. vanaõli)
- c) Pakendijäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- d) Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- e) Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- f) Elektroonikaromude kogumis- ja käitlussüsteem
- g) Kantavate patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

2.2.3. Anda ülevaade suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest. Kirjeldus peab andma ülevaate suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest.

³ Arvutada välja võttes arvesse SEI Tallinn „Segaolmejäätmete koostise uuringu“ põhjal saadud tulemusi vastavalt piirkonnale (maapiirkond, väike linn vms)

http://www.envir.ee/sites/default/files/sortimisuuring_2013loplik.pdf

2.3. Jäätmemajanduse korraldamine (§ 39 lg 3 p 7) ja rahastamine (§ 42 lg 2 p 3)

2.3.1. Jäätmemajanduse korraldamine

Kirjeldus peab andma ülevaate, kuidas on jäätmemajandus omavalitsuses (-tes) korraldatud. Tuleb selgitada, milliseid kohustusi täidab kohalik omavalitust, tootjavastutusorganisatsioonid, eraettevõtted ning kuidas on vastutus jagatud. Peatükk võib sisaldada ka skemaatilisi jooniseid, et paremini selgitada vastutuse jagunemist erinevate jäätmevoogude kaupa.

2.3.2. Korraldatud jäätmeveo piirkonnad

Jäätmekavas tuleb määrata korraldatud jäätmeveo piirkonnad

2.3.3. Rahastamine

Piirkondlikus/kohalikus kava peab sisaldama tegelikku teavet omavalitsuste halduskulude ning jäätmete kogumise, veo, töötlemise ja lõppkõrvaldamise kulude kohta.

Anda ülevaade jäätmehoolduse rahastamise kohta. Tuua välja nt. jäätmejaamade, kompostimisväljakute, ohtlike jäätmete kogumiskohade vms kulud. Samuti tuleb anda ülevaade kulutustest järelevalvele ning teavitustööle.

2.4. Andmed suletud prügilate ning jääkreostusobjektide kohta (§ 39 lg 3 p 9)

Kirjeldus peab sisaldama andmeid suletud prügilate ning jääkreostusobjektide kohta. Nimetada suletud prügilad ning samuti omavalitsuse territooriumil olevad jääkreostusobjektid.

Eeldatav andmekoosseis:

- Asukoha kirjeldus
- Plaanitavad tegevused- nt. prügila järelehooldus, jääkreostusobjekti likvideerimine
- Rahastamine

2.5. Hinnang eelmise jäätmekava raames seatud eesmärkide täitmisele

Hinnata tuleb eelmise jäätmekava perioodil seatud eesmärkide täitmist ning võtta tulemused arvesse uute eesmärkide seadmisel.

Planeerimine

Planeerimisosa koostatakse:

- a) jäätmeõigusaktide ja -strateegiade alusel, mis sisaldavad konkreetsetes valdkondades seatud eesmäärke, ja
- b) seisundiosa teabe, s.t hetkeolukorra analüüsi ja hinnangu alusel.

3.1. Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus (§ 39 lg 3 p 1)

Hetkeolukorra analüüsist võib selguda, et mõnes piirkonnas on jäätmekogused suurenenud ning see võib tähendada, et tuleks võtta ennetusmeetmeid või suurendada kõnealuste jäätmeliikide käitlusvõimsust. Samamoodi võib teatavate jäätmeliikide koguste vähenemine tähendada, et käitlusvõimsust tuleks kohandada. Igal juhul tuleks aasta jooksul ilmnenud kasvu ja vähenemist analüüsida üksikasjalikult, saamaks aru, kas on tegemist juhuslike kõikumistega või kestva suundumusega. Jäätmete tekitamist planeerimisajal võivad mõjutada ka muud parameetrid ning selleks, et hinnata jäätmehooldusteenuste jne vajadusi tulevikus, on vaja hinnata näiteks järgmiste tegurite mõju:

- rahvastiku kasv
- majandusliku olukorra muutused (kasv, langus)

3.2. Eesmärkide seadmine

Seisundiosa tulemused on märkimisväärseks aluseks eesmärkide määramisel nii riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Üldiselt peaks eesmärkide tulemusel vähenema jäätmete, suurenema ringlussevõtt ning taaskasutus.

Piirkondlikus ja kohalikus jäätmekavas peaks jäätmehierarhiapõhimõtetele vastavuse strateegia kajastuma erinevate jäätmehooldusvaldkondade eesmärkides. Piirkondlikud või kohalikud eesmärgid võib kindlaks määrata, aidates kaasa kohalike probleemide lahendamisele. Igal juhul peavad eesmärgid olema ühtlustatud riigi üldise jäätmestrateegiaga. Kui on olemas eelmine jäätmekava või eesmärgid, peaks eesmärkide kindlaks määramisel võtma arvesse, kas eelmised eesmärgid on saavutatud või mitte, või kas on alust arvata, et eesmärgid saavutatakse kõnealuse aja jooksul. Seega tuleb teatavatel juhtudel kohandada eelmisi eesmäärke või need alles jätma või tuleb rakendada meetmeid, mis muudavad eesmärkide saavutamise realistlikuks.

Eesmärkide seadmisel tuleb arvesse võtta nii seisundiosa tulemusi kui ka jäätmeseadusest ning riigi jäätmekavas toodud eesmärkidest. Võib kehtestada prioriteetsete jäätmevoogude, jäätmehooldusvõimaluste (ennetamine, ringlussevõtt jne) ja majandussektorite või majapidamiste (jäätmeallikad) eesmärgid ja kvantitatiivsed sihid.

Jäätmekavas tuleb eriti täpselt määrata biolagunevate jäätmete liigiti sortimise ning kogumise arendamise tegevused. Eesmärk on biolagunevatest jäätmetest võtta ringlusesse 13%, mis eeldab biolagunevate jäätmete liigiti kogumise arendamist.

Riigi jäätmekavast 2014-2020 tulenevad eesmärgid:

Möödik	Baastase 2011	Sihttase 2020
Olmejäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist	27%	50%
Pakendijäätmete ringlussevõtu osakaal pakendijäätmete kogumassist	56%	60%
Biolagunevate jäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist	5%	13%
Biolagunevate jäätmete osakaal ladestatavates olmejäätmete kogumassist	57%	20%
Ehitus-lammutusjäätmete taaskasutuse osakaal nende jäätmete kogumassist	72%	75%
Elektroonikaromude kogumise osakaal kolmel eelneval aastal turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete kogumassist	50%	65%
Kantavate patarei ja akujäätmete kogumise osakaal jäätmete kogumassist	33%	45% (2016)

Tegevuskava

Kui on tehtud praeguse olukorra ja jäätmekoguste eeldatavate edasiste arengute analüüs ning on kokku lepitud eesmärkides, tuleks otsustada, kuidas neid eesmärke saab saavutada. Seda võib lugeda planeerimisprotsessi tuumaks.

Tegevuskavas on vajalik välja tuua:

- Kogumissüsteemide valik (§ 39 lg 3 p 4)
- Kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamine, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna määramine (§ 42 lg 2 p 1)
- Vajalike jäätmehooldusrajatiste kindlaksmääramine (§ 39 lg 3 p 5)
- Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa (§ 42 lg 2 p 2)
- Teavituskampaaniad (§ 39 lg 3 p 8)
- Jäätmehoolduse rahastamine (§ 42 lg 2 p 3)

4.1. Kogumissüsteemide valik (§ 39 lg 3 p 4)

Tuleb teha otsused kindlaksmääratud jäätmetekitajate ja jäätmeliikide kogumissüsteemide kohta. Kogumissüsteemil võib eesmärkide saavutamisel olla tähtis roll, seega tuleks kaaluda, millist liiki süsteem on sihtmärkidega seoses kõige kohasem. Näiteks võib tekkekohas kogumise süsteem olla tõhusam süsteemist, mille puhul üksik jäätmetekitaja peab tooma oma jäätmed jäätmejaama. Tekkekohas kogumise süsteem on samas siiski tihti kulukam.

Seega võib majanduslikel kaalutlustel olla tähtis roll kogumissüsteemi valiku tegemisel, kuid olulised on ka poliitilised kavatsused seoses teenuse standardite ja keskkonnaaspektidega. Iga jäätmeveo kohta võib kavas esitada selgituse selle kogumismeetodi, töötlemise jne osas. Piirkondlikus/kohalikus jäätmekavas võib esitada üksikasjalikud nõuded mõne jäätmefraktsiooni töötlemise, veo jne kohta.

Tegevuskavas peaksid olema kõigi jäätmevoogude kogumissüsteemid ja kogumise eest vastutava osapooled. See on eriti asjaomane nende jäätmevoogude puhul, mille kogumise ja/või ringlussevõtu/taaskasutuse eesmärgid on kehtestatud jäätmeseaduses, selle alamaktides ning riigi jäätmekavas:

- a) Olmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- b) Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem (sh. vanaõli)
- c) Pakendijäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- d) Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- e) Ehitus-ja lammutusjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
- f) Elektroonikaromude kogumis- ja käitlussüsteem
- g) Kantavate patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

4.2. Kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamine, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna määramine (§ 42 lg 2 p 1)

Jäätmeseaduse kohaselt on korraldatud jäätmevedu olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt.

Jäätmekavas tuleb välja tuua jäätmeliigid, mida kogutakse korraldatud olmejäätmeveo raames ning tuleb määrata, millised tegevusi planeeritakse kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud jäätmeveo arendamiseks. Samuti tuleb jäätmekavad määrata korraldatud jäätmeveo piirkonnad.

4.3. Vajalike jäätmehooldusrajatiste kindlaksmääramine (§ 39 lg 3 p 5)

Tegevuskavas peaksid olema otsused jäätmehooldusrajatiste liikide ja võimsuse kohta. Selliste otsuste tegemine vajab põhjalikku uurimistööd, sest rajatiste ehitamine on küllaltki kallis.

Piirkondlikes/kohalikes kavades peaks olema üksikasjalik hinnang erinevat liiki rajatiste vajaduse ja võimsuse kohta. Tegevuskavas peaksid olema eelarvestused, kas ollakse vastavuses riigi jäätmestrateegiaga, näiteks lähedus- ja sõltumatuspõhimõtetega. Lisaks sellele peaks tegevuskavas olema hinnang, kas erinevat liiki rajatise on kohandatud jäätmestrateegia/kava üldeesmärkidega võimsuse ja töötlusmeetodi osas, võttes arvesse jäätmehierarhiat. Iga töötlusrajatist tuleks kirjeldada ja võrrelda jäätmekogustega, mida planeerimisajal eeldatavasti tekitatakse. Lisaks sellele võib rajatiste kasutusiga kesta aastakümneid, seega tuleb asukoht väga hoolikalt valida. Kogumise ja töötlemise erinevate meetodite plaaniperiood sõltub põhiliselt seotud seadmete mastaabisäästust. See seab rajatise minimaalse võimsuse, kui seda soovitakse kasutada tasuvalt ja minimaalse plaaniperioodiga tasuvusaja tagamiseks. Tabelis 9 on loetletud kogemustel põhinevad tüüpilised väärtused.

4.4. Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa (§ 42 lg 2 p 2)

Tegevuskavas peab olema välja toodud jäätmete liigiti kogumise võimalused ning arendustegevused liigiti kogumise edendamiseks. Tegevuskavas tuleb välja tuua jäätmete liigiti sortimise ja kogumise arendamine. Samuti tuleb seada numbrilised eesmärgid ning tähtjad eesmärkide saavutamiseks.

Jäätmekavas tuleb kindlasti tuua välja tähtjad kõikide jäätmete liigiti sortimise ja arendamise kohta, mis on välja toodud [Keskkonnaministri 16.01.2007 määruse nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“](#) (edaspidi *sortimismäärus*) § 3 lg 2.

Sortimismääruse § 3 lg 2 kohaselt tuleb olmejäätmete sortimisel tekkekohas tuleb liigiti koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid vastavalt jäätmenimistu jäätmeliikide või alajaotiste koodidele:

- 1) paber ja kartong (20 01 01);
- 2) plastid (20 01 39);
- 3) metallid (20 01 40);
- 4) klaas (20 01 02);
- 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01);
- 6) biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed (20 01 08);
- 7) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03);
- 8) pakendid (15 01), sealhulgas
 - a. paber- ja kartongpakendid (15 01 01),
 - b. plastpakendid (15 01 02),
 - c. puitpakendid (15 01 03),
 - d. metallpakendid (15 01 04),
 - e. komposiitpakendid (15 01 05),
 - f. klaaspakendid (15 01 07),
 - g. tekstiilpakendid (15 01 09) ja

- h. muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid;
- 9) puit (20 01 38);
 - 10) tekstiil (20 01 10, 20 01 11);
 - 11) suurjäätmed (20 03 07);
 - 12) probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36);
 - 13) ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed) ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*.

Kohaliku omavalitsuse üksus peab korraldama vähemalt rasvaselt märgitud jäätmeliikide liigiti kogumise.

4.5. Teavituskampaniad (§ 39 lg 3 p 8)

Tõhusa ja hästi toimiva jäätmehooldussüsteemi jaoks on tähtis, et avalikkus mõistab süsteemi ja toetab seda. Ringlussevõttu edukus sõltub peaaegu täielikult kasutajate, näiteks majapidamiste toetusest. Kuidas saab kohalik omavalitsus veenda kodanikke viima tühje klaaspudeleid kohaliku kogumispunkti kui ta võib need lihtsalt prügikasti visata? Õiguslikud ja majanduslikud stiimulid võivad muuta inimeste käitumist. Avalikkuse teadlikkuse ja soovi loomine järgida jäätmehoolduseeskirja võib samuti olla väga tõhus vahend.

Avalikkuse teadlikkuse tõstmiseks jäätmeteemadel ja teabe esitamiseks, kuidas sellega saab tegelda, on mitmeid võimalusi. Teadlikkust saab tõsta teavituskampaniate ja juhenditega. Uue algatuse käivitamisel, näiteks patareide või elektriliste ja elektrooniliste seadmete kogumine majapidamistest, võivad sobivateks vahenditeks olla telereklaamid või kuulutused ajalehtedes.

Teine loomulik teabevahend on internet. Veebilehekülje loomine, kust avalikkus saaks alla laadida jäätmekava ja teabelehti, on suhteliselt kerge ja mittekulukas. Veebilehekülge võib isegi laiendada korduma kippuvate küsimustega ja asjaomaste linkidega teistele veebilehekülgedele, kust kasutaja võib leida lisateavet. Lisaks interneti kasutusvõimalustele tuleb planeerida nõustamisteenus ka elanikele, kellel puudub interneti kasutusvõimalus. See võib hõlmata info levitamist kohaliku ajalehe kaudu või vastuvõtuaegade planeerimist kohalikus omavalituses .

4.5. Jäätmehoolduse rahastamine (§ 42 lg 2 p 3)

Planeeritud eesmärkide ja tegevuste kaupa tuleb välja tuua rahastamisvõimalused, investeerimisvajadused.

Selgitused

JäätS		Selgitus
§ 39 lg 3 p 1	andmeid kavaga hõlmatud territooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse ja päritolu kohta	<p>Jäätmekavas tuleb kaardistada hetkeolukord. Selleks on vaja koguda kokku andmed kohaliku omavalitsuse territooriumil tekkivate jäätmete kohta jäätmetekitajate ning jäätmeliikide kaupa ning andmete alusel kaardistada suurimaid koguseid ning ohtlikumaid jäätmeid tekitavad jäätmetekitajad.</p> <p>Samuti on vajalik esitada jäätmekogused, mis läbivad erinevad protsessid (tekitamine, kogumine, vedu, sortimine, töötlemine ja kõrvaldamine). Teisisõnu tuleb välja tuua, kui suured kogused tekivad, kus tekivad, kes tekitab ning kus ja kuidas tekkinud jäätmeid käiedeltakse.</p> <p>Ülevaate võib jagada kaheks eraldi osaks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1.1. tekkivate jäätmete kogused liigiti (nt. olmejäätmed, ohtlikud jäätmed (vanaõli), pakendijäätmed, biolagunevad jäätmed, ehitus- ja lammutusjäätmed jne.). 3.1.2. tekkivate jäätmete kogused tekitajate kaupa (nt. majapidamised (korrusmajad, eramajad), munitsipaalteenused, tööstusettevõtted, põllumajandus/metsandus, institutsioonid, kaubandus/äri ja bürood, ehitus- ja lammutusplatsid, elektrijaamad, kaevandused, reovee puhastusseadmed)
	Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus;	<p>Hetkeolukorra analüüsist võib selguda, et mõnes piirkonnas on jäätmekogused suurenenud ning see võib tähendada, et tuleks võtta ennetusmeetmeid või suurendada kõnealuste jäätmeliikide käitlusvõimsust. Samamoodi võib teatavate jäätmeliikide koguste vähenemine tähendada, et käitlusvõimsust tuleks kohandada. Igal juhul tuleks aasta jooksul ilmnenud kasvu ja vähenemist analüüsida üksikasjalikult, saamaks aru, kas on tegemist juhuslike kõikumistega või kestva suundumusega. Jäätmete tekitamist planeerimisel võivad mõjutada ka muud parameetrid ning selleks, et hinnata jäätmehooldusteenuste jne vajadusi tulevikus, on vaja hinnata näiteks järgmiste tegurite mõju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rahvastiku kasv • majandusliku olukorra muutused (kasv, langus)

§ 39 lg 3 p 2	olemasolevate jäätmete kogumissüsteemide kirjeldust ning ülevaadet suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest	<p>Tuleb kirjeldada praegust jäätmete kogumissüsteemi ja käitluskohti, saamaks ülevaade kogutud ja töödeldud jäätmevoogudest. Kirjeldus loob aluse nende kohtade kindlakstegemisel, mis vajaksid parandamist.</p> <p>Kirjelduses peaksid olema kõigi jäätmevoogude kogumissüsteemid ja kogumise eest vastutava osapooled. See on eriti asjaomane nende jäätmevoogude puhul, mille kogumise ja/või ringlussevõtu/taaskasutuse eesmärgid on kehtestatud jäätmeseaduses, selle alamaktides ning riigi jäätmekavas.</p> <p>Ülevaate võib jagada kaheks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liitumine kogumissüsteemidega (sh. hajaasustus, kortermajad, vabaturg) • Kirjeldada kogumis- ning käitlussüsteemid alltoodud jäätmeliikide kaupa <ul style="list-style-type: none"> ○ Olmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteem ○ Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem (sh. vanaõli) ○ Pakendijäätmete kogumis- ja käitlussüsteem ○ Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem ○ Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem ○ Elektroonikaromude kogumis- ja käitlussüsteem ○ Kantavate patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem • Anda ülevaade suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest. Kirjeldus peab andma ülevaate suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest.
§ 39 lg 3 p 3	Ülevaade jäätmevoogude käitlemisest, mille osas on kehtestatud eraldi regulatsioon (sh. vanaõli, ohtlikud jäätmed, pakendijäätmed, elektroonikaromud jms.)	Vt. eelmine punkt
§ 39 lg 3 p 4	uute kogumissüsteemide, olemasolevate	Tuleb teha otsused kindlaksmääratud jäätmetekitajate ja jäätmeliikide kogumissüsteemide kohta. Kogumissüsteemil võib eesmärkide saavutamisel olla tähtis roll, seega tuleks kaaluda, millist liiki

	<p>jätmerajatiste sulgemise, täiendavate jätmerajatiste infrastruktuuri ja sellega seotud investeeringute vajaduse hinnangut;</p>	<p>süsteem on sihtmärkidega seoses kõige kohasem. Näiteks võib tekkekohas kogumise süsteem olla tõhusam süsteemist, mille puhul üksik jäätmetekitaja peab tooma oma jäätmed jäätmejaama. Tekkekohas kogumise süsteem on samas siiski tihti kulukam.</p> <p>Seega võib majanduslikel kaalutlustel olla tähtis roll kogumissüsteemi valiku tegemisel, kuid olulised on ka poliitilised kavatsused seoses teenuse standardite ja keskkonnaaspektidega. Iga jäätmevoo kohta võib kavas esitada selgituse selle kogumismeetodi, töötlemise jne osas. Piirkondlikus/kohalikus jäätmekavas võib esitada üksikasjalikud nõuded mõne jäätmefraktsiooni töötlemise, veo jne kohta.</p> <p>Tegevuskavas peaksid olema kõigi jäätmevoogude kogumissüsteemid ja kogumise eest vastutava osapooled. See on eriti asjaomane nende jäätmevoogude puhul, mille kogumise ja/või ringlussevõtu/taaskasutuse eesmärgid on kehtestatud jäätmeseaduses, selle alamaktides ning riigi jäätmekavas:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Olmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteem b) Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem (sh. vanaõli) c) Pakendijäätmete kogumis- ja käitlussüsteem d) Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem e) Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem f) Elektroonikaromude kogumis- ja käitlussüsteem g) Kantavate patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem
<p>§ 39 lg 3 p 5</p>	<p>täiendava jätmerajatiste infrastruktuuri loomise vajaduse korral andmeid tulevaste kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatiste asukoha ning nende võimsuse kohta;</p>	<p>Tegevuskavas peaksid olema otsused jäätmehooldusrajatiste liikide ja võimsuse kohta. Selliste otsuste tegemine vajab põhjalikku uurimistööd, sest rajatiste ehitamine on küllaltki kallis.</p> <p>Piirkondlikes/kohalikes kavades peaks olema üksikasjalik hinnang erinevat liiki rajatiste vajaduse ja võimsuse kohta. Tegevuskavas peaksid olema eelarvestused, kas ollakse vastavuses riigi jäätmestrateegiaga, näiteks lähedus- ja sõltumatuspõhimõtetega. Lisaks sellele peaks tegevuskavas olema hinnang, kas erinevat liiki rajatise on kohandatud jäätmestrateegia/kava üldeesmärkidega võimsuse ja töötlusmeetodi osas, võttes arvesse jäätmehierarhiat. Iga töötlusrajatist tuleks kirjeldada ja võrrelda jäätmekogustega, mida planeerimisajal eeldatavasti tekitatakse. Lisaks sellele võib rajatiste kasutusiga kesta aastakümneid, seega tuleb asukoht väga hoolikalt valida. Kogumise ja töötlemise erinevate meetodite plaaniperiood sõltub põhiliselt</p>

		seotud seadmete mastaabisäästust. See seab rajatise minimaalse võimsuse, kui seda soovitakse kasutada tasuvalt ja minimaalse plaaniperioodiga tasuvusaja tagamiseks. Tabelis 9 on loetletud kogemustel põhinevad tüüpilised väärtused.
§ 39 lg 3 p 6	Üldise jäätmekäitluspoliitika kirjeldus, sealhulgas kavandatavate jäätmekäitlustehnoloogiate ja -meetodite või poliitika ülevaadet nende jäätmete osas, mille käitlemiseks on vaja võtta erimeetmeid;	Jäätmekavas tuleb anda ülevaade kehtivast jäätmealasest seadusandlusest ning kohaliku omavalitsuse jäätmehooldust reguleerivatest õigusaktidest. Samuti on vajalik tuua välja seosed jäätmehooldust suunavate arengudokumentidega. <ul style="list-style-type: none"> • Jäätmealased õigusaktid • Jäätmehoolduse põhimõtted • Riigi eesmärgid jäätmehoolduses • Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast tulenevad nõuded
§ 39 lg 3 p 7	jäätmekäitlusega seotud organisatsiooniliste aspektide ülevaadet, sealhulgas jäätmekäitlusega tegelevate avalik-õiguslike ja eraõiguslike isikute vahelise vastutuse jaotuse kirjeldust;	Jäätmemajanduse korraldamine Kirjeldus peab andma ülevaate, kuidas on jäätmemajandus omavalitsuses (-tes) korraldatud. Tuleb selgitada, milliseid kohustusi täidab kohalik omavalitust, tootjavastutusorganisatsioonid, eraettevõtted ning kuidas on vastutus jagatud. Peatükk võib sisaldada ka skemaatilisi jooniseid, et paremini selgitada vastutuse jagunemist erinevate jäätmevoogude kaupa. Korraldatud jäätmeveo piirkonnad Jäätmekavas tuleb määrata korraldatud jäätmeveo piirkonnad

<p>§ 39 lg 3 p 8</p>	<p>üldsusele või kindlale tarbijarühmale suunatud teadvustamis- ja teavitamiskampaaniate kasutamise ülevaadet;</p>	<p>Tõhusa ja hästi toimiva jäätmehooldussüsteemi jaoks on tähtis, et avalikkus mõistab süsteemi ja toetab seda. Ringlussevõttu edukus sõltub peaaegu täielikult kasutajate, näiteks majapidamiste toetusest. Kuidas saab kohalik omavalitsus veenda kodanikku viima tühje klaaspudeleid kohaliku kogumispunkti kui ta võib need lihtsalt prügikasti visata? Õiguslikud ja majanduslikud stiimulid võivad muuta inimeste käitumist. Avalikkuse teadlikkuse ja soovi loomine järgida jäätmehoolduseeskirja võib samuti olla väga tõhus vahend.</p> <p>Avalikkuse teadlikkuse tõstmiseks jäätmeteemadel ja teabe esitamiseks, kuidas sellega saab tegelda, on mitmeid võimalusi. Teadlikkust saab tõsta teavituskampaaniate ja juhenditega. Uue algatuse käivitamisel, näiteks patareide või elektriliste ja elektrooniliste seadmete kogumine majapidamistest, võivad sobivateks vahenditeks olla telereklaamid või kuulutused ajalehtedes.</p> <p>Teine loomulik teabevahend on internet. Veebilehekülje loomine, kust avalikkus saaks alla laadida jäätmekava ja teabelehti, on suhteliselt kerge ja mittekulukas. Veebilehekülge võib isegi laiendada korduma kippuvate küsimustega ja asjaomaste linkidega teistele veebilehekülgedele, kust kasutaja võib leida lisateavet. Lisaks interneti kasutusvõimalustele tuleb planeerida nõustamisteenus ka elanikele, kellel puudub interneti kasutusvõimalus. See võib hõlmata info levitamist kohaliku ajalehe kaudu või vastuvõtuaegade planeerimist kohalikus omavalituses .</p> <p>Kirjeldus peab sisaldama ülevaadet plaanitavatest teadlikkuse tõstmise kampaaniatest. Planeerimisel tuleb arvesse võtta järgmised sammud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sihtgrupi valik (vanus, sugu jms.) • Eesmärgi valik, mida soovitakse saavutada (teadlikkuse tõus, motivatsiooni tõus, keskkonnamõju vähendamine jms.) • Meedia valik (TV, raadio, internet, ajalehed, ajakirjad, lendlehed, brošüürid, otse suhtlus jms.) • Ajakava (ajastus, kestvus, pidev või hooajaline) • Eelarve (rahastuse allikad, maksumus jms.) • Tulemuslikkuse hindamine
----------------------	--	--

§ 39 lg 3 p 9	andmeid minevikus saastunud jäätme kõrvaldamiskohtade ning nende korrastamiseks võetavate meetmete kohta;	Kirjeldus peab sisaldama andmeid suletud prügilate ning jääkreostusobjektide kohta. Nimetada suletud prügilad ning samuti omavalitsuse territooriumil olevad jääkreostusobjektid. Eeldatav andmekoosseis: <ul style="list-style-type: none"> • Asukoha kirjeldus • Plaanitavad tegevused- nt. prügila järelhooldus, jääkreostusobjekti likvideerimine • Rahastamine
§ 39 lg 3 p 10	valdkonna arengukava ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava rakendamisest keskkonnale avalduva mõju kirjeldust.	Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (lühend - KeHJS) § 33 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustuslik kui planeerimisdokument koostatakse selle alusel kavandatakse KeHJS seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust või kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes KeHJS seaduse § 6 lõigetes 2–4 sätestatust
§ 42 lg 2 p 1	kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamistema haldusterritooriumil, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna või piirkondade määramist;	Jäätmeseaduse kohaselt on korraldatud jäätmevedu olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt. Jäätmekavas tuleb välja tuua jäätmeliigid, mida kogutakse korraldatud olmejäätmeveo raames ning tuleb määrata, millised tegevusi planeeritakse kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud jäätmeveo arendamiseks. Samuti tuleb jäätmekavad määrata korraldatud jäätmeveo piirkonnad.
§ 42 lg 2 p 2	jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa;	Tegevuskavas peab olema välja toodud jäätmete liigiti kogumise võimalused ning arendustegevused liigiti kogumise edendamiseks. Tegevuskavas tuleb välja tuua jäätmete liigiti sortimise ja kogumise arendamine. Samuti tuleb seada numbrilised eesmärgid ning tähtjad eesmärkide saavutamiseks. Jäätmekavas tuleb kindlasti tuua välja tähtjad kõikide jäätmete liigiti sortimise ja arendamise kohta, mis on välja toodud Keskkonnaministri 16.01.2007 määruse nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ (edaspidi sortimismäärus) § 3 lg 2. Sortimismääruse § 3 lg 2 kohaselt tuleb olmejäätmete sortimisel tekkekohas tuleb liigiti koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid vastavalt jäätmenimistu jäätmeliikide või alajaotiste koodidele:

		<ol style="list-style-type: none"> 1) paber ja kartong (20 01 01); 2) plastid (20 01 39); 3) metallid (20 01 40); 4) klaas (20 01 02); 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01); 6) biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed (20 01 08); 7) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03); 8) pakendid (15 01), sealhulgas <ol style="list-style-type: none"> a. paber- ja kartongpakendid (15 01 01), b. plastpakendid (15 01 02), c. puitpakendid (15 01 03), d. metallpakendid (15 01 04), e. komposiitpakendid (15 01 05), f. klaaspakendid (15 01 07), g. tekstiilpakendid (15 01 09) ja h. muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejätmete mõistele vastavad pakendid; 9) puit (20 01 38); 10) tekstiil (20 01 10, 20 01 11); 11) suurjäätmed (20 03 07); 12) probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36); 13) ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed) ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*. <p>Kohaliku omavalitsuse üksus peab korraldama vähemalt rasvaselt märgitud jäätmeliikide liigiti kogumise.</p>
§ 42 lg 2 p 3	jäätmehoolduse rahastamist.	Piirkondlikus/kohalikus kava peab sisaldama tegelikku teavet omavalitsuste halduskulude ning jäätmete kogumise, veo, töötlemise ja lõppkõrvaldamise kulude kohta.

		Anda ülevaade jäätmehoolduse rahastamise kohta. Tuua välja nt. jäätmejaamade, kompostimisväljakute, ohtlike jäätmete kogumiskohade vms kulud. Samuti tuleb anda ülevaade kulutustest järelvalvele ning teavitustööle
--	--	--

Kasutatud kirjandus

1. Keskkonna peadirektoraat, Euroopa Komisjon, „Jäätmekava koostamise metoodiline juhend, 2003 (http://ec.europa.eu/environment/waste/plans/pdf/wasteguide_final_et.pdf)
2. Keskkonna peadirektoraat, Euroopa Komisjon, „Jäätmekava koostamise metoodiline juhend, 2012 (http://ec.europa.eu/environment/waste/plans/pdf/2012_guidance_note.pdf)
3. Keskkonnaministeerium, „Riigi jäätmekava 2014-2020“, 2014 (http://www.envir.ee/sites/default/files/riigi_jaatmekava_2014-2020.pdf)
4. SEI Tallinn, „Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring“ (http://www.envir.ee/sites/default/files/sortimisuuring_2013loplik.pdf)